

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. "Цар Калоян" № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: del@vas.bg

Изх. №.....

Дата.....2016 г.

(Моля, цитирайте при отговор)

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД**

СТАНОВИЩЕ

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

**по тълкувателно дело № 3/2016 г.,
насрочено за 29.09.2016 г.**

относно: покана от председателя на
Върховния административен съд, вх. №1809
от 22.07.2016, за становище по въпроса: „Кой
давностен срок се прилага при изпълнение на
административното наказание „глоба“ след
прекъсване на давността в хипотезата на чл.
82, ал. 2 от ЗАНН- този по чл. 171 ДОПК или
този по чл. 82, ал. 1, б. „а“ от ЗАНН“?

I. Фактическа обстановка

Във връзка с постъпил сигнал от Инспектората на Висшия съдебен съвет, подаден на основание чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗСВ, Председателят на Върховния административен съд е сезирал Общото събрание на съдиите от колегиите на Върховния административен съд за приемане на тълкувателно решение по въпроса: „Кой давностен срок се прилага при изпълнение на административното наказание „глоба“ след прекъсване на давността в хипотезата на чл. 82, ал. 2 от ЗАНН- този по чл. 171 ДОПК или този по чл. 82, ал. 1, б. „а“ от ЗАНН?“.

Искането за приемане на тълкувателно решение е обосновано с наличието на противоречива практика на административните съдилища по приложение на разпоредбите на чл. 82 от ЗАНН и чл. 171 ДОПК в едноинстанционните съдебни производства по чл. 268 от ДОПК. По искането е образувано тълкувателно дело № 3/2016, насрочено за 29.09.2016 г.

II. Правно становище

Давността е период от време, с изтичането на който правната норма свързва определени правни последици.

При определяне на продължителността на давностните срокове законодателят се ръководи от различни критерии. Диференцираното уреждане на давностните срокове води твърде често до възможност за прилагане на два давностни срока, от които единият е по-къс, а другият-по-дълъг. При подобна колизия на давностните срокове, какъв трябва да бъде ръководният принцип? Законът не дава готов отговор, но той може да бъде изведен от принципа, че особенният закон отменя общия. В последна сметка това правило ни води към прилагане поначало на по-краткия срок¹. В съотношение на особен към общ закон се намират и разпоредбите на чл. 82, ал. 1, б. „а“ от ЗАНН и на чл. 171 ДОПК.

Съгласно текста на чл.82, ал.1, б."а" от Закона за административните нарушения и наказания административното наказание не се изпълнява, ако са изтекли две години, когато наложеното наказание е "глоба". Давността започва да тече от влизане в сила на акта, с който е наложено наказанието, и се прекъсва с всяко действие на надлежните органи, предприето за изпълнение на наказанието, и след завършване на действието, с което е прекъсната давността, започва да тече нова давност. Независимо от спирането или прекъсването на давността административното наказание не се изпълнява, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока по ал. 1, съобразно разпоредбата на ал.3 от чл.82 от Закона за административните нарушения и наказания. Съгласно ал.4 от същата разпоредба, ал.3 не се прилага по отношение на "глобата", когато за събирането ѝ в срока по ал. 1 е образувано изпълнително производство.

Административното наказание глоба е публично вземане съгласно чл.162, ал.2, т.5 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, което на основание чл. 163, ал. 3 вр. ал. 1 от ДОПК се събират от публичните изпълнители при НАП по реда на този кодекс. Публичните вземания се погасяват по давност с изтичането на петгодишен давностен срок, считано от първи януари на годината, следваща годината, в която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок (чл. 171, ал. 1 от ДОПК).

---

¹ Витали Таджер, Гражданско право на НРБ

Съобразно практиката на ВАС², образуването на изпълнителното дело представлява прекъсване на давността по смисъла на чл. 82, ал. 2 от ЗАНН, след което започва да тече нова давност. Срокът на новата давност, който тече след образуването на изпълнителното дело, е този по чл.82, ал.1, б."а" от ЗАНН.

Кратката 2-годишна погасителна давност по чл.82, ал.1, б."а" от Закона за административните нарушения и наказания е изключение по смисъла на предложение последно от ал.1 на чл.171 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс - "предвиден в закон по-кратък давностен срок", но има приложение само за изрично предвиденото в разпоредбата административно наказание "глоба"³. Разпоредбата на чл.82, ал.1, б."а" от ЗАНН е специален закон и дерогира приложението на чл.171 от ДОПК по отношение на давността за изпълнение на административното наказание глоба.

Приложението на по-краткия срок по чл.82, ал.1, б."а" по отношение на давността за изпълнение на административното наказание глоба е и в съответствие с принципа, че спрямо дееца се прилага онзи закон, който е най-благоприятен за него.

В допълнение следва да се посочи, че погасителната давност е регламентирана аналогично в наказателното и в административно-наказателното право. Подобно на наказателно право, в ЗАНН са регламентирани два вида давност: погасителна давност, с изтичането на която се погасява възможността компетентният орган да реализира правомощията си да ангажира административно-наказателната отговорност на дееца (чл. 34 от ЗАНН), и изпълнителска давност, с изтичането на която се погасява възможността компетентният орган да реализира изтърпяването на наложената административна санкция (чл. 82 от ЗАНН)⁴.

Уредбата на изпълнителската давност в наказателното и в административно-наказателното право е съответно в чл. 82 от НК и в чл. 82 от ЗАНН. Давността за изпълнение на наказанието глоба е 2 години съгласно чл. 82, ал. 1, т. 5 от НК. Съобразно чл. 82, ал. 3 от НК Давността се прекъсва с всяко действие на надлежните органи, предприето спрямо осъдения за изпълнение на присъдата. След свършване на действието, с което се прекъсва давността, започва да тече нова давност. Независимо от спирането или прекъсването на давността наказание не се изпълнява, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока по ал. 1, съобразно разпоредбата на ал.4 от чл.82 от НК. Съгласно ал. 5 на чл. 82 от НК

² Решение № 5265 от 22.04.2010 по адм. дело № 12096/2009, ВАС, Решение № 8041 от 14.07.2006 по адм. дело № 11134/2005 г., ВАС, Решение № 1389 от 08.02.2007 по адм.д. № 6794/2006 г., ВАС

³ Тълкувателно решение № 3 от 03.07.2014, по тълкувателно дело № 5/2013, на Върховният административен съд на Република България - ОСС от I и II колегия на ВАС

⁴ Тълкувателно постановление №1 от 27.02.2015 г, по т.д. 1/2014 г., на ОСС на НК на ВКС и ОСС от II колегия на ВАС

абсолютната давност по ал 4 на чл. 82 от НК не се прилага по отношение на "глобата", когато за събирането ѝ е образувано изпълнително производство.

Подобно на административните наказания глоба, съгласно чл. 162, ал. 2 от ДОПК вземанията на държавата за глоби по влезли в сила присъди са публични държавни вземания, които на основание чл. 163, ал. 3 вр. ал. 1 от ДОПК се събират от публичните изпълнители при НАП по реда на този кодекс.

Предвид гореизложеното, при определяне на срока на новата давност за изпълнение на административното наказание глоба, която започва да тече след прекъсване на давността по чл. 82, ал. 2 от ЗАНН, следва да се вземе предвид практиката на ВКС по приложение на чл. 82 от НК.

Съгласно Решение № 61 от 13.05.2016 г. по н. д. № 150 / 2016 г. на Върховен касационен съд, 2-ро нак. отделение, давностният срок, който тече след прекъсване на давността за изпълнение на наказанието, е двегодишният срок по чл. 82, ал. 1, т. 5 от НК, а не срокът по чл. 171 от ДОПК.: *„При образувано изпълнително производство за събиране на вземането, произтичащо от наложено наказание глоба, предвидената в чл. 82, ал. 1, т. 5 от НК изпълнителска давност се прилага на общо основание. Приложното поле на чл. 82, ал. 5 от НК не може да бъде тълкувано разширително. Тази разпоредба изключва само приложението на чл. 82, ал. 4 от НК относно абсолютната изпълнителска давност по НК, но не и на чл. 82, ал. 1 от НК относно обикновената изпълнителска давност. С нормата на чл. 82, ал. 1, т. 5 от НК е предвидена специална правна уредба с по-благоприятни за осъдения срокове (две години), поради което е релевантна именно тя, а не регламентирания от чл. 171, ал. 1 от ДОПК петгодишен период“.*

По аналогия на наказателното право, давностният срок, който се прилага при изпълнение на административното наказание „глоба“ след прекъсване на давността в хипотезата на чл. 82, ал. 2 от ЗАНН, е двегодишният срок по чл. 82, ал. 1, б. „а“ от ЗАНН. Приемането на обратната теза, че следва да се приложи по-дългият петгодишен срок по чл. 171 ДОПК, би довело до краен резултат на по-неблагоприятно третиране извършителите на деяние с по-ниска степен на обществена опасност, каквото е административното нарушение, спрямо извършителите на престъпления.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА